Lausunto
Asianumero: HE 71/2026 vp
Päivämäärä: 7.9.2026

Eevi Vuorinen
TIO/TDL

LVM:n lausunto hallituksen esityksestä laeiksi turvallisuustutkintalain ja kyberturvallisuuslain 17 §:n muuttamisesta

Hallintovaliokunta on pyytänyt liikenne- ja viestintäministeriön kirjallista asiantuntijalausuntoa hallituksen esityksestä HE 17/2026 vp laeiksi turvallisuustutkintalain ja kyberturvallisuuslain 17 §:n muuttamisesta. Liikenne- ja viestintäministeriö kiittää mahdollisuudesta lausua asiassa ja esittää kunnioittavasti lausuntonaan seuraavaa:

Liikenne- ja viestintäministeriö on osallistunut hallituksen esityksen valmisteluun ja antanut lausunnon lausuntokierroksella 7.8.-19.9.2025 välisenä aikana. Esityksellä muutettaisiin myös liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalalle kuuluvaa kyberturvallisuuslakia (124/2025).

Turvallisuustutkintalakia ehdotetaan muutettavaksi siten, että se vastaisuudessa mahdollistaisi Onnettomuustutkintakeskukselle toimivallan suorittaa kyberturvallisuuteen kohdistuneiden erittäin vakavien kyberturvallisuuspoikkeamien turvallisuustutkintaa. Erittäin vakavien kyberturvallisuuspoikkeamien osalta Onnettomuustutkintakeskus saisi tiedon pääsääntöisesti lakiin kuten kyberturvallisuuslakiin säädettävien ilmoitusvelvollisuuksien kautta, jolloin tapahtuma olisi selkeästi tulkittavissa erittäin vakavaksi kyberturvallisuuspoikkeamaksi. Liikenne- ja viestintäministeriö pitää tärkeänä, että Suomessa edistetään kyberturvallisuuspoikkeamien turvallisuustutkintaa ja yleistä turvallisuutta sekä parannetaan yhteiskunnan varautumista sekä hybridiuhkien torjuntaa. Turvallisuustutkinnalla ja suositusten antamisella pyritään estämään kyberturvallisuuspoikkeamia ja välttämään vahinkoja.

Esityksessä todetaan, että Onnettomuustutkintakeskuksen ja muiden viranomaisten välinen yhteistoiminta olisi välttämätöntä turvallisuustutkintaan tarvittavan asiantuntemuksen turvaamiseksi. Erittäin vakavien kyberturvallisuuspoikkeamien osalta yhteistoimintatarpeita olisi tapauksesta riippuen todennäköisimmin ainakin poliisin ja Kyberturvallisuuskeskuksen osalta. Esityksessä todetaan myös, että harvinaisissa erittäin vakavien kyberturvallisuuspoikkeamien tutkinnoissa Onnettomuustutkintakeskuksen tarve yhteistyöhön muiden viranomaisten kanssa ei todennäköisesti vaikuttaisi merkittävästi kyseisen viranomaisen resurssien käyttöön. Liikenne- ja viestintäministeriö katsoo tämän osalta, että vaikka Onnettomuustutkintakeskus toimii itsenäisenä ja riippumattomana viranomaisena, tutkinnassa on syytä huomioida kyberturvallisuuden kansallinen yhteistoimintamalli sekä eri viranomaisten tehtävät. Yhteistyö eri viranomaisten ml. Onnettomuustutkintakeskuksen kanssa on korostettavan tärkeää.

Ehdotuksen 17 a §:n mukaan erittäin vakavan kyberturvallisuuspoikkeaman tutkinnan aloittamisessa Onnettomuustutkintakeskuksen tulisi huomioida tarpeet kyberturvallisuuspoikkeaman hallintatoimenpiteiden asianmukaiselle suorittamiselle ennen tutkintaa. Liikenne- ja viestintäministeriö pitää hyvänä, että ehdotuksessa tunnistetaan erittäin vakavan kyberturvallisuuspoikkeaman aktiiviset hallintatoimenpiteet ja niiden turvaaminen ennen

Onnettomuustutkintakeskuksen tutkintatoimenpiteitä. Kyberturvallisuuspoikkeaman stabilointi voi olla kestoltaan pitkäaikaista ja siihen osallistuu usein toimija, johon poikkeama on kohdistunut, monia viranomaisia sekä mahdollisia ulkopuolisia selvittäjiä. Liikenne- ja viestintäministeriö lisäksi korostaa, että Liikenne- ja viestintävirasto Traficomin Kyberturvallisuuskeskuksella on keskeinen rooli poikkeaman hallintatoimenpiteiden asianmukaisessa suorittamisessa ja ensivasteen antamisessa, mikä on syytä huomioida turvallisuustutkintaa aloittaessa.

Liikenne- ja viestintäministeriö pitää hyvänä, että 27 §:n mukaisen tutkintaselostuksen osalta on huomioitu, että erittäin vakavan kyberturvallisuuspoikkeaman tutkinta saattaa edellyttää salassa pidettävien tietojen käsittelyä esimerkiksi tieto- ja viestintäjärjestelmien turvajärjestelyistä. Liikenne- ja viestintäministeriö pitääkin tärkeänä, ettei salassa pidettävää tietoa sisällytetä julkiseen tutkintaselostukseen ja että asiassa kuultaisiin poikkeamiin liittyvien asiakirjojen laatineita viranomaisia, jotta ei vaaranneta niitä etuja, joita salassapitosäännöksillä suojataan.

Liikenne- ja viestintäministeriö kiinnittää huomiota siihen, että ehdotuksilla voi olla vaikutusta viestinnän luottamuksellisuuden toteutumiseen erittäin vakavien kyberturvallisuuspoikkeamien tutkinnan yhteydessä. Esityksen perusoikeuspunninta jää tältä osin suppeaksi.

Esityksen mukaan turvallisuustutkintalain 22 §:n sisältyvä tarkastusoikeus ulottuisi jatkossa erittäin vakavien kyberturvallisuuspoikkeamien osalta järjestelmiin ja ohjelmistoihin, mikäli se olisi välttämätöntä turvallisuustutkinnan toimittamiseksi. Tarkastusoikeuden piiriin kuuluisivat myös järjestelmiin ja ohjelmistoihin liittyvät laitteet sekä viestintäverkot, joihin kuuluu toisiinsa liittyviä johtimia ja laitteita, ja jotka on tarkoitettu viestien siirtoon tai jakeluun. Vaikka ehdotettu tarkastusoikeus on sidottu välttämättömyysedellytyksen täyttymiseen, esitys jättää epäselväksi sen, kuinka laajalle tarkastusoikeus tosi asiassa ulottuu ja miten luottamuksellisen viestinnän suojan piiriin kuuluvien tietojen suoja varmistetaan tarkastusten yhteydessä. Tältä osin tarkastusoikeus voisi kohdistua myös sellaisiin tietoihin, jotka eivät ole välttämättömiä turvallisuustutkinnan toimittamiseksi.

Eevi Vuorinen

Ylitarkastaja